

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Національний технічний університет України "КПІ імені Ігоря
Сікорського"
Чернігівський національний технологічний університет

***Мова. Культура. Комунікація:
здобутки та перспективи сучасних
філологічних досліджень***

Матеріали ІХ-ї Міжнародної науково-практичної
конференції (27 квітня 2018 р.)

***Язык. Культура. Коммуникация:
достижения и результаты современных
филологических исследований***

Материалы ІХ-й Международной научно-
практической конференции (27 апреля 2018 г.)

***Language. Culture. Communication:
Achievements and Results of Modern
Linguistic Research***

Papers of the 9th International Scientific and Practical
Conference (April 27, 2018)

Чернігів 2018

УДК 811'11 + 811.112

ББК Ш 143

Ш 143.21

Мова. Культура. Комунікація: здобутки та перспективи сучасних філологічних досліджень: Матеріали 9-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Чернігів, 27 квітня 2018 р.). – Чернігів : «Десна Поліграф», – 2018. – 124 с.

© Колектив авторів, 2018

У збірнику представлені результати сучасних розвідок у галузях лінгвокультурології, лінгвофілософії, семантики, зіставних студій, лінгвокогнітивних і лінгвопрагматичних досліджень дискурсу, методики викладання мов і літератур, літературознавчого аналізу текстів, прикладних аспектів мовознавства.

Організаційний комітет:

В.О. Дятлов, перший проректор НУЧК імені Т.Г. Шевченка, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор істор. наук, професор, **голова оргкомітету**;

О.О. Борисов, доктор філол. наук, доцент, завідувач кафедри германської філології НУЧК імені Т.Г. Шевченка, **співголова оргкомітету**.

Члени оргкомітету:

С.О. Жила, доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри української мови та літератури НУЧК імені Т.Г. Шевченка;

А.А. Калита, доктор філол. наук, професор кафедри теорії, практики та перекладу французької мови ФЛ НТУУ "КПІ імені Ігоря Сікорського";

І.О. Гаценко, кандидат філол. наук, доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін ЧНТУ.

Редакційна колегія:

О.Г. Васильєва, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології НУЧК імені Т. Г. Шевченка;

Н.В. Деркач, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології НУЧК імені Т. Г. Шевченка;

В.В. Красавіна, канд. філол. наук, доц. кафедри української мови та літератури НУЧК імені Т. Г. Шевченка;

Л.В. Пікун, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології НУЧК імені Т. Г. Шевченка;

Л.М. Федун, кандидат пед. наук, ст. викл. кафедри германської філології НУЧК імені Т. Г. Шевченка;

Т.П. Чередник, кандидат філол. наук, доцент кафедри мов і методики їх викладання НУЧК імені Т. Г. Шевченка;

Ю.М. Мойсеюк, викл. кафедри германської філології НУЧК імені Т. Г. Шевченка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою філологічного факультету
Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Протокол № 9 від 17.05.2018 р.).*

Федун Л.М.

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В ПЕРЕКЛАДІ

The abstract focuses on the issues of protecting the data shared in the process of translation. Considerations on the ways the information can be stolen and ways of the data protection from cyber-crimes have been also distinguished.

Інформаційна безпека наразі є надзвичайно актуальною темою. Протягом останніх років спостерігається багато значних порушень кібернетичної безпеки. Це змушує звернути увагу на стан безпеки комп'ютерних технологій, не обмежуючись задля цього лише зміною паролів електронної пошти та соціальних мереж.

З метою забезпечення захисту інформації 25 травня поточного року набуває чинності нове законодавство про захист даних у ЄС – Загальні правила захисту даних (GDPR), що свідчить про неабияке занепокоєння світового співтовариства питаннями кібербезпеки.

Характер перекладацької діяльності вимагає, щоб текст оригіналу надсилався електронними засобами зв'язку для забезпечення належного виконання завдання з перекладу. В умовах, де часто відбувається електронний обмін та передача даних, ризик потенційного випадкового порушення безпеки та розкриття інформації є значним та реальним. Попередження можливості свідомого нападу хакерів з метою отримання доступу до конфіденційної інформації є ще більш складним завданням, оскільки для запобігання цьому слід вжити спеціальних контрзаходів [1, с. 71].

Зазвичай, коли постає питання про інформаційну безпеку перекладацької діяльності, відповіддю є те, що вона забезпечується підписанням Угоди про нерозголошення даних (NDA) всіма перекладачами та всіма замовниками, і ці положення, як правило, можна знайти майже у всіх контрактах. Тим не менше, порушення інформаційної безпеки працівниками та замовниками складає значну частку порушених справ про шпигунську діяльність, тому, ймовірно, NDA не дуже ефективні, коли йдеться про захист інформації.

Як ми пересвідчилися останнім часом, загально визнано, що хакери можуть успішно втручатися як у державні, так і корпоративні мережі, і внаслідок цього часто випадково розкривається велика кількість приватних даних. Нещодавно, наприклад, компанія Equifax визнала, що вразливість додатків на одному з їхніх веб-сайтів призвела до порушення безпеки даних приблизно 143 мільйонів споживачів: номерів соціального страхування, дат народження, адрес, номерів водійських прав. Довгострокові наслідки цього можуть бути досить проблематичними для тих осіб, чия інформація була розкрита.

Загроза з боку кіберзлочинців та шахраїв, а особливо необережне використання технологій при передачі та обробці даних, є дуже реальною. Тому для запобігання ненавмисних та випадкових витоків інформації всі дані, відправлені для перекладу, повинні контролюватися від початкового запиту до завершального етапу, а також слід забезпечити обґрунтовану та безпечну практику передачі даних, щоб гарантувати захист інформації від будь-яких сторонніх серверів [2, с. 131].

Існує два основних способи витоку конфіденційної перекладацької інформації: по-перше, інформація може бути викрадена «транзитом» на шляху її передачі через незахищені загальнодоступні точки доступу Wi-Fi, або під час її зберігання на незахищених «хмарних» серверах. Про такі ризики вже широко відомо, і очевидно, що в більшості випадків відповідальність покладається на слабкі захист та спостереження. Проте менш відомим є те, як поводяться з даними, що вводяться користувачами, програми машинного перекладу онлайн. Цей ризик нещодавно був оприлюднений інформаційним агентством NRK, яке повідомило, що співробітники державної нафтової компанії Statoil знайшли текст, який було введено в одну з таких програм, і який може бути доступним для всіх, хто здійснює пошук (Google). Також була виявлена у вільному доступі конфіденційна інформація: імена, електронні листи, номери телефонів та інші надзвичайно конфіденційні дані при обміні електронною поштою. У цьому випадку був незначний розголос, оскільки в «Загальних положеннях та умовах» постачальника послуг машинного перекладу чітко зазначено, що конфіденційність не гарантується і інформація може бути загальнодоступною.

РОЗДІЛ I. КОГНІТИВНИЙ, СИНЕРГЕТИЧНИЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ І ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ МОВИ ТА МОВЛЕННЯ

Одним зі способів, за допомогою яких перекладачі можуть пом'якшити ризики безпеки та документувати контроль за процесом і технологіями, дотримуватися суворих процедур для забезпечення інформаційної безпеки, є отримання сертифікату ISO 27001. Він надає клієнтові сертифіковані гарантії того, що перекладач має перевірені протоколи безпеки інформації, а також захищає інформацію клієнта від втрати або крадіжки та забезпечує захист ланцюжків передачі даних від хабарництва та корупції. Інші сертифікати, такі як ISO 9001 та ISO 13611:2014, також гарантують клієнтові наявність процедур управління якістю та безпекою.

Безпека інформації – це не просто IT-безпека. Інформаційна безпека стосується як технічних, так і процесуальних аспектів. Метою є захист інформації від несанкціонованого доступу, а також надання потрібної інформації уповноваженим особам в потрібний час. Є багато причин для використання інформації, збереженої різними службами на «хмарках», але за умови, що вони відповідають узгодженим вимогам безпеки. Оскільки все більше «хмарних» послуг пропонуються в галузі перекладу, то їх постачальники також повинні запропонувати відповідні зрозумілі та логічні стандарти безпеки.

Найновітніші системи управління перекладами настільки ж безпечні, як і середовища, в яких вони використовуються. Тому апаратні засоби, засоби безпеки та процеси, що виконуються людьми в центрах обробки даних, відіграють вирішальну роль у забезпеченні безпеки даних. Використання складних брандмауерів веб-додатків, периметричних мереж, алгоритмів виявлення відмови в обслуговуванні – все це зберігає цінну інформацію найбільш безпечно. Коли елементи фізичної безпеки в центрі обробки даних поєднуються з потужною системою управління інформаційною безпекою, що надає ISO 27001, постачальники мовних послуг можуть бути впевнені, що вони добре контролюють свої дані та, найголовніше, дані, які їм довіряють клієнти.

Таким чином, інформаційна безпека охоплює багато галузей та включає в себе організацію виробничих процесів та засобів контролю доступу та безпеки даних; якість та нагляд за ланцюжком передачі даних; інформаційні технології, що використовуються для передачі та обміну

даних; пильність команди спеціалістів ІТ та проектів з управління безпекою даних; знання щодо критично важливих даних; класифікацію всіх проектів за вимогами безпеки, оскільки різні проекти потребують неоднакового рівня захисту даних.

Література

1. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови): навч. посібник. – 2 вид., випр. і доп. / С.Є. Максимов. – К.: Ленвіт, 2012. – 203 с.
2. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик. – 4-е изд. / Г.Э. Мирам. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2006. – 160 с.

Хотько Н.А.

Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина

КУЛЬТУРНЫЙ КОНТЕКСТ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ СРЕДЫ

The process of foreign language communication always presupposes cross-cultural interaction and certain cultural context that is undoubtedly predetermined by social and cultural features and peculiarities of the communicators. The key to the efficiency within such an interaction is the profound knowledge and deep understanding of this sociolinguistic phenomenon which is a complex system including a vast specter of psychological and socio-cultural characteristics. Socio-cultural awareness, tolerant perception and attitude of the communicants to each other's cultural differences are viewed as necessary prerequisites to the successful intercultural interaction.

Любой язык как лингвистическая система призван выступать средством коммуникации. Исследования показали, что в ежедневном акте коммуникации человека слова составляют 7%, звуки и интонации 38%, неречевое взаимодействие 53% [2]. Очевидно, что первостепенное значение имеет не столько сам язык как знаковая система, сколько совокупность множества вербальных и невербальных факторов, которые во многом определяют процесс коммуникации.

Способность к выбору и реализации программ речевого общения и поведения всегда осуществляется «на фоне культурного контекста».

ЗМІСТ

**РОЗДІЛ І. КОГНІТИВНИЙ, СИНЕРГЕТИЧНИЙ,
КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ І ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ МОВИ ТА
МОВЛЕННЯ**

Борисов О.О. Інформаційний базис діалогічної комунікації ...	4
Кійко С.В. Синергетика в контексті лінгвістичних досліджень.....	8
Колесник О.С. Екзистенційні феномени у дзеркалі мови: лінгвоуніверсологічний підхід	11
Борисов О.О., Васильєва О.Г. Базові жанрові різновиди суперечки в англомовній та україномовній етносвідомості	14
Гусар А.В. Моделювання альтернативних світів у сучасному англомовному пісенному дискурсі	20
Деркач Н.В. Динамічні показники англійських прислів'їв з різними комунікативно-прагматичними функціями.....	22
Матвеева И.В. Оценочный потенциал немецких и русских пословиц поля «Деньги».....	28
Мойсеюк Ю.М. Символіка щита і гербових фігур в англійській художній літературі.....	33
Федун Л.М. Інформаційна безпека в перекладі	36
Хотько Н.А. Культурный контекст иноязычной коммуникативной среды.....	39

**РОЗДІЛ ІІ. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ЛІНГВОСТИЛІЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ РІЗНОЖАНРОВИХ ТЕКСТІВ**

Кійко Ю.Є. Кореляція між евіденційністю й епістемічною модальністю в сучасній лінгвістиці	44
Мізін К.І. Лексикографічні vs. фразеографічні перспективи корпусної лінгвістики в Україні.....	48
Архипов Д.В. Лексико-грамматические особенности англоязычного Интернет-дискурса	50
Зинцова Ю.Н. Особенности реализации аспектуальных значений непредельных глаголов немецкого языка	53
Ильичева И.Л. Параметры мультимодальных медийных текстов.....	56
Красавіна В.В., Решотко О.А. Мотиваційні процеси в лексиці (на матеріалі дослідження фітонімів).....	60

Кузьмичева А.А. Ирония в речи (на материале немецкого языка).....	63
Плисов Е.В. Особенности изучения немецкого религиозного лексикона в исторической семантике.....	67
Стрижевич Е.Н. Особенности медиатекста региональных Интернет СМИ	72
Федоров В.В. Лексика англоязычной прессы Восточной Азии	76
Ярошук М.В. Специфика перевода стилистических фигур в англоязычном медиа-дискурсе.....	79

РОЗДІЛ ІІІ. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОВ І КУЛЬТУР

Галушко Н.Н., Дягель С.Н. Формирование социокультурной компетенции учащихся профильных классов посредством информационно-коммуникационных технологий	83
N. Kovalska, O. Kovalova The Importance of Phonetics in Social Interaction	87
Кормільцина С.Ю., Яковенко Т.М. Інноваційні технології як оптимізація навчального процесу вивчення англійської мови у немовному ВНЗ	90
Сацук А. П. Иноязычная культура как цель обучения немецкому языку.....	94
Сыч М.А. Применение инновационных технологий на занятиях по иностранному языку в вузе.....	98

РОЗДІЛ ІV. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Бахур И.Н. Конфликт идентичностей в рассказе Д. Лахири «Толкователь болезней».....	102
Пікун Л.В. Дзеркальна гра ідеями та образами «Франкенштейна» М.Шеллі в романі Д.Кіза «Квіти для Елджернона».....	105
Росстальна О.А. Інтерпретація теми кохання у новелі Т.Гарді “Леді Айсенвей”	110
Чередник Т. П. Назва літературного твору як заявка про художні наміри автора (повість Д.М. М’юлок «Маленький принц-каліка та його плащ для подорожей: притча для молодих і старих»).....	113
Відомості про учасників конференції	119